

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101474

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бордусь Олексій Олексійович

2. Oleksii O. Bordus

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 201 Агрономія

Дата захисту: 27-12-2023

Спеціальність за освітою: садово-паркове господарство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 3186

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35

Тема дисертації:

1. Вирощування садивного матеріалу тополі іноземної та вітчизняної селекції для створення енергетичних плантацій в умовах Центрального Лісостепу України
2. Poplar planting material cultivation of foreign and domestic selection for the creation of energy plantations under conditions of the Central Forest- Steppe zone of Ukraine

Реферат:

1. Встановлено, що вихід садивного матеріалу з маточних плантацій тополі суттєво залежать від сортових особливостей та застосованої агротехніки, зокрема – висоти зрізання материнських дерев, для подальшої заготівлі з них однорічних пагонів у безверхівковому режимі. У діапазоні висоти зрізання рослин від 0,00 до 1,00 м від поверхні ґрунту найвищою продуктивністю відзначалися переважно варіанти з висотами 0,50 та 1,00 м. Так, на третій рік після зрізання пагонів, вихід стандартних живців сорту 'Robusta' досягав 2668,7 тис.

шт./га, у 'I-45/51' – 265,5 тис. шт./га, а у сорту 'Dorskamp' мав максимальні показники за зрізання на висоті 0,25 м – 397,2 тис. шт./га. Дослідження приживлюваності живців та росту однорічних живцевих саджанців чотирьох сортів тополі: 'Dorskamp', 'Robusta', тополі Торопогрицького та 'I-45/51', за використання живців завдовжки 20 см, які нарізані з косим і перпендикулярним зрізом і посаджені у 2 терміни – листопад і квітень, показали, що за осіннього садіння живців вищі показники укоріненості за використання перпендикулярних зрізів були у живців сортів 'I-45/51' (на 6%) і 'Robusta' (на 25%). У сорту 'Dorskamp' живці з косими зрізами укоренилися краще на 11%, а у тополі Торопогрицького – на 7%. За весняного садіння вищі показники укорінення мали живці з перпендикулярним зрізом: у сорту 'Dorskamp' – на 24%, у 'I-45/51' – на 30%, і у сорту 'Robusta' – на 54%. У тополі Торопогрицького, як і за осіннього садіння, значно краще (на 24%) укоренилися живці з косим зрізом. За осіннього садіння максимальними показниками висоти саджанців відзначалася тополя Торопогрицького. В середньому за 3 роки цей показник у неї становив 178,4 см у живців з перпендикулярним зрізом та 192,9 см – у рослин, що виростили з живців з косим зрізом. Також перевагу за висотою живці з косим зрізом мали у сорту 'Dorskamp' (на 12%). У сорту 'I-45/51' за висотою переважають живці з перпендикулярним зрізом. Їх висота при цьому становить в середньому за роки досліджень 161,8 см, що на 16% більше, ніж висота рослин з живців з косим зрізом. У сорту 'Robusta' перевага рослин з живців з перпендикулярним зрізом (середня висота 153,8 см) становила лише 5%. За весняного садіння живцеві саджанці сорту 'Dorskamp' мали найбільші показники висоти з усіх досліджуваних сортів, як за використання живців з перпендикулярним зрізом (197,9 см), так і з косим – 195,6 см.

2. It was established that the yield of planting material from poplar mother plantations significantly depends on varietal characteristics and the applied agricultural technology, in particular - the height of cutting mother trees, for further harvesting of one-year shoots from them in topless mode. In the range of plant cutting heights from 0.00 to 1.00 m from the soil surface, the highest productivity was mainly noted for variants with heights of 0.50 and 1.00 m. Thus, in the third year after cutting the shoots, the yield of standard cuttings of the 'Robusta' variety reached 2668.7 thousand pcs./ha, in 'I-45/51' - 265.5 thousand pcs./ha, and in the variety 'Dorskamp' had the maximum indicators for cutting at a height of 0.25 m - 397.2 thousand pieces/ha. Study of grafting of cuttings and growth of one-year cutting seedlings of four varieties of poplar: 'Dorskamp', 'Robusta', poplar Toropogrytsky and 'I-45/51', using cuttings 20 cm long, which were cut with an oblique and perpendicular cut and planted in 2 terms - November and April, showed that during the autumn planting of cuttings, rooting rates were higher for the cuttings of the varieties 'I-45/51' (by 6%) and 'Robusta' (by 25%) when using perpendicular cuts. In the 'Dorskamp' variety, cuttings with oblique cuts took root 11% better, and in the Toropogrytskyi poplar - by 7%. During spring planting, cuttings with a perpendicular cut had higher rooting rates: in the variety 'Dorskamp' - by 24%, in 'I-45/51' - by 30%, and in the variety 'Robusta' - by 54%. In the Toropogrytskyi poplar, as in autumn planting, cuttings with an oblique cut took root much better (by 24%). During autumn planting, Toropogrytskyi poplar was noted for the maximum seedling height. On average, over 3 years, this indicator was 178.4 cm for cuttings with a perpendicular cut and 192.9 cm for plants grown from cuttings with an oblique cut. Also, cuttings with an oblique cut had an advantage in height in the variety 'Dorskamp' (by 12%). In the variety 'I-45/51' cuttings with a perpendicular cut prevail in height. At the same time, their height is 161.8 cm on average over the years of research, which is 16% more than the height of plants from cuttings with an oblique cut. In the variety 'Robusta', the advantage of plants from cuttings with a perpendicular cut (average height 153.8 cm) was only 5%. During the spring planting, cuttings seedlings of the 'Dorskamp' variety had the highest height indicators of all studied varieties, both when using cuttings with a perpendicular cut (197.9 cm) and with an oblique cut - 195.6 cm.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Енергетика та енергоефективність

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Бордусь О. О., Фучило Я. Д., Ріст і продуктивність маточних плантацій тополі за різної висоти зрізання пагонів. Новітні агротехнології. 2021. № 9. DOI: <https://doi.org/10.47414/na.9.2021.261719>
- Фучило Я. Д., Бордусь О. О. Вирощування однорічних живцевих саджанців тополі за різних строків садіння та способів нарізання живців. Наукові праці Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків: зб. наук. праць / Ін-т біоенергет. культур і цукр. буряків Нац. акад. аграр. наук України. К. : ФОП Корзун Д.Ю., 2022. – Вип. 30. – С. 96–104. DOI: <https://doi.org/10.47414/nr.30.2022.268969>
- Бордусь, О.О. Оцінка впливу елементів технології та інших факторів на вирощування живцевих саджанців тополі. Новітні агротехнології. 2023. 11, 3 DOI: <https://doi.org/10.47414/na.11.3.2023.288676>
- Фучило Я. Д., Іванюк І. Д., Бордусь О. О. Особливості вирощування живцевих саджанців тополі на вилугуваних чорноземах Правобережного Лісостепу України. Науковий вісник НЛТУ України. 2022, т. 32, № 3. С. 20–25. <https://doi.org/10.36930/40320303>
- Фучило Я. Д., Бордусь О. О. Вирощування однорічних живцевих саджанців тополі в умовах Правобережного Лісостепу // Наукові праці ЛАНУ. – Л.: РВВ НЛТУ України. – 2022. – Вип.24. – С. 129–135. <https://doi.org/10.15421/412211>
- Fuchylo Ya.D., Bordus O.O., Kyrylko Ya.O. The influence of the technology of growing one-year-old poplar cutting seedlings on their morphometric indicators. Modern engineering and innovative technologies Issue 26. Part 4 P. 100–109 <http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit-26-04-050> DOI:10.30890/2567-5273.2023-26-04-050
- Фучило Я.Д., Сінченко В.М., Ганженко О.М., Гументик М.Я., Фурман В.А., Сбитна М.В., Квак В.М., Хіврич О.Б., Правдива Л.А., Зелінський Б.В., Вокальчук Б.М., Фучило Д. Я., Бордусь О.О., Кирилко Я.О. Методичні рекомендації з технології вирощування енергетичних плантацій верби та тополі. – Київ: ЦП «Компринт», 2021. – 24 с.
- Фучило Я.Д., Бордусь О.О., Кукош О.Ю. Вплив строків садіння та розмірів живців на ріст однорічних живцевих саджанців тополі чорної // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відтворення лісів та лісова меліорація в Україні: витоки, сучасний стан, виклики сьогодення та перспективи в умовах антропоцену» присвяченої 100-річчю кафедри відтворення лісів та лісових меліорацій (6-8 листопада 2019 р., м. Київ). – К. : Видавництво «Ліра К», 2019. – С. 83–84.
- 9. Фучило Я.Д., Бордусь О.О., Кукош О.Ю., Кирилко Я.О. Агротехнічні аспекти вирощування однорічних живцевих саджанців чорних тополь у Правобережному Лісостепу. // «Лісовирощування: історична та інноваційна діяльність у галузі лісового господарства»: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 200-річчю з дня народження В.Є. фон Граффа (15 листопада 2019 р., м. Овруч) – Малин: Вид-во МЛТК, 2019. – С. 87–90
- Фучило Я.Д., Бордусь О.О., Бордусь О.Ю., Кирилко Я.О. Особливості вирощування однорічних живцевих саджанців тополі у Правобережному Лісостепу // Лісівнича освіта і наука: стан, проблеми та перспективи розвитку: Збірник матеріалів учасників Міжнародної науково-практичної конференції студентів, магістрів, аспірантів, молодих вчених і викладачів (19 травня 2022 р., м. Малин). Малин: Вид-во МФК, 2022. С. 150–153.
- Фучило Я.Д., Бордусь О.О. Кирилко Я.О. Вплив сегетальної рослинності на збереженість енергетичних плантацій тополі // Гербологія в сучасному екологічно безпечному землеробстві. Матеріали XIII науково-практичної конференції. К. Компринт, 2003. С. 73–75.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фучило Ярослав Дмитрович
2. Yaroslav Fuchylo

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 06.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2669-5176

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дебрийок Юрій Михайлович
2. Iurii Debryniuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0994-349X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лис Надія Миколаївна
2. Nadia M. Lys

Кваліфікація: к. с.-г. н., с.н.с., 06.01.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-2850-1179**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України**Код за ЄДРПОУ:** 00704273**Місцезнаходження:** вул. Степана Бандери, буд. 21-а, Івано-Франківськ, 76014, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія аграрних наук України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Академічний**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Макух Ярослав Петрович
2. Yaroslav P. Makukh

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.13**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-6954-1388**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України**Код за ЄДРПОУ:** 00489780**Місцезнаходження:** вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія аграрних наук України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Академічний**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ременюк Світлана Олександрівна
2. Svitlana REMENIUK

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.13**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-4407-4293

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Доронін Володимир Аркадійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Доронін Володимир Аркадійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ременюк Світлана Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна